

การประเมินหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
A Curriculum Evaluation of The Master of Management
Program, Suranaree University of Technology

ขวัญกมล ดอนขวา^{1*} คณิต ไข่มุกด์² และ นพคุณ กษานติกุล³

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ วิทยาลัยการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

²สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

สำนักเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา 30000

บทคัดย่อ

การประเมินผลหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิตพบว่า เนื้อหาหลักสูตรมีความทันสมัยที่เน้นทฤษฎีและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแนวใหม่ โดยเหมาะสมกับความต้องการกำลังคนด้านการจัดการที่สังคมไทยต้องการ และสอดคล้องกับแผนพัฒนาฉบับที่ 9 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงแนวคิดในการบริหารจัดการ ส่วนการประเมินปัจจัยนำเข้าพบว่าการคัดเลือกนักศึกษาได้อย่างมีมาตรฐาน อาจารย์มีคุณภาพและประสิทธิภาพ นอกจากนี้ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนยังมีประสิทธิภาพ โดยผลการประเมินมีลักษณะเหมือนกับการประเมินผลการบริหารหลักสูตร นอกจากนี้ยังมีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรระดับดีมากถึงมากที่สุด ส่วนประสิทธิผลของหลักสูตรพบว่า ประสิทธิภาพและคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษายู่ระดับดีมาก ถึงแม้ว่าไม่เกิดความคุ้มค่าทางการเงิน แต่เป็นตัวชี้วัดสำคัญที่สนับสนุนปณิธานและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย

Abstract

The results of curriculum evaluation showed that the curriculum was up-to-date in terms of theory and technology and in accordance with modern administration. Besides, the objectives of the curriculum were appropriately determined for Thai society demand and consistent with the Ninth National Economic and Social Development Plan that included the important point of human resources development, and administration conceptualization . The evaluation of input factors indicated that curriculum used a standard procedure to choose students whereas quality, instructors efficiency and facilities obtained the same evaluation as the administration and educational management, that is at high and highest levels. The outcomes of graduated students were at high level; although the cost effectiveness was not met, They were the important indicators that confirmed SUT's Pledge and Vision.

คำสำคัญ : การประเมินผลหลักสูตร หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต

Key words : A Curriculum Evaluation, Master of Management Program

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ kwngkamol@sut.ac.th โทร. 044-224267

1. บทนำ

1.1 ที่มาของการวิจัย

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ถึงฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2540-2554) รวมระยะเวลา 15 ปี ที่ประเทศไทยมีจุดเปลี่ยนสำคัญของการวางแผนพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมและมุ่งให้เป็นศูนย์กลางพัฒนาตามการเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนาในกระแสโลกาภิวัตน์ จึงทำให้การพัฒนาคุณภาพคนด้านการศึกษาขยายตัวเชิงปริมาณอย่างรวดเร็ว โดยจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็น 8.5 ปี ในปี พ.ศ. 2548 และมีความคนไทยที่คิดเป็น ทำเป็นร้อยละ 60 ของประชากร ส่งเสริมการขยายโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตมากขึ้น (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10, 2549) จากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันที่มีการแข่งขันของธุรกิจรุนแรงขึ้น นวัตกรรมและเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงและถูกพัฒนาอย่างรวดเร็ว รวมถึงแนวคิดด้านการบริหารจัดการ การศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถของคนไทย รวมทั้งการสนับสนุนจากรัฐบาล พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดสาระสำคัญว่าบุคคลมีสิทธิและความเสมอภาคในการได้รับการศึกษา การจัดการศึกษาจะต้องเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับปวงชน ในการจัดการศึกษาให้ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ โดยการจัดการศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างกว้างขวางและหลากหลาย ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยรัฐส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่ไม่เป็นส่วนราชการ อยู่ในกำกับของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

เป็นเมืองมหาวิทยาลัยที่มุ่งเสริมสร้างความคล่องตัวและประสิทธิภาพในการบริหาร ส่งเสริมเสรีภาพทางวิชาการในการดำเนินงาน เป็นชุมชนทางวิชาการที่เป็นแหล่งรวมผู้รู้ ผู้เรียน และสรรพวิทยาการด้านศิลปศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณประโยชน์ต่อบุคคลและสังคม โดยจัดการศึกษาเป็นระบบไตรภาค (Trimester) แบ่งเป็น 3 ภาคการศึกษา แต่ละภาคการศึกษามีระยะเวลาการศึกษาประมาณ 13 สัปดาห์

ตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ระยะที่ 10 และแผนปฏิบัติการ 5 ปี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (พ.ศ. 2550-2554) ที่มีปณิธานไว้ว่า มหาวิทยาลัยจะดำรงความเป็นเลิศในทุกภารกิจ พัฒนาคุณภาพชีวิตมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการสะสมและสร้างภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิปัญญาเพื่อพัฒนามนุษยชาติ ชั่ววันรันตร์ ทำให้กำหนดวิสัยทัศน์สอดคล้องกับปณิธาน โดยมีพันธกิจที่เน้นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรมนำปัญญา (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2550)

หลักสูตรปริญญาโท เป็นหลักสูตรการศึกษาที่ช่วยพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการและการวิจัยในระดับที่สูงกว่าชั้นปริญญาตรีแต่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอก โดยมุ่งผลิตนักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาพร้อมทั้งความสามารถในการวิจัยหรือค้นคว้าอิสระ ระยะเวลาการศึกษาไม่เกิน 15 ภาคการศึกษา (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2549)

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิตเป็นอีกหลักสูตรหนึ่งของมหาวิทยาลัยที่เปิดทำการเรียนการสอน เพื่อรองรับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและธุรกิจของท้องถิ่นและภูมิภาค โดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศในการสร้างมหาบัณฑิตที่มีความชำนาญเฉพาะด้านการจัดการเป็นแบบเจ้าของธุรกิจและนักบริหารมืออาชีพ และในปีการศึกษา 2550 ได้ครบกำหนดการเปิดรับและมีการเรียนการสอน 5 ปี ดังนั้นจึงมี

ความจำเป็นต้องทำวิจัยเพื่อให้ได้ข้อสรุปสำหรับเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรโดยการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น พบว่ามีการประเมินผลหลักสูตรโดยใช้ “ตัวแบบความคิดเชิงระบบ” (System Model) เป็นกรอบในการระบุตัวบ่งชี้ และตัวแปรสำหรับทำการเก็บข้อมูล ตัวแบบทางความคิดดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในชื่อว่า “แบบจำลองซิป” (CIPP Model) ของหลักสูตรโครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสำหรับผู้จัดการยุคใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดย C ย่อมาจาก Context คือ บริบทของหน่วยระบบ I ย่อมาจาก Input คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ P ย่อมาจาก Process คือ กระบวนการของหน่วยระบบ และ P ย่อมาจาก Product คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ (สายฝน คงเกลี้ยง, 2546) การประเมินหลักสูตรนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมดังผลการวิจัยของ นิธิมา จันทรสูตร (2547) ได้ศึกษาถึงหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการโฆษณากับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศไทยและส่วนหนึ่งของผลการศึกษาพบว่าสิ่งที่ควรต้องปรับปรุงในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการโฆษณา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ เนื้อหารายวิชา อุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ลักษณะการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตรและการวัดผล/ประเมินผล นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจุบันหลักสูตรทางด้านบริหารธุรกิจในระดับปริญญาโท (MBA) ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาตามกระแสทิศทางของธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อให้มหาบัณฑิตที่จบการศึกษาไปมีความรู้และความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนในหลักสูตรที่มีการผสมผสานกันระหว่างเทคโนโลยีกับการจัดการ เนื่องจากผู้จัดการทั่วไปจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือช่วยในการบริหารจัดการ (Shaw, 2006)

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรถึงความสอดคล้องและความแตกต่างในด้านพันธกิจและโครงสร้างหลักสูตร โดยเน้นความสอดคล้องเป้าหมายการพัฒนาวิทยาลัย และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร
3. เพื่อประเมินการบริหารหลักสูตร และการเรียนการสอนในหลักสูตร
4. เพื่อประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร รวมทั้งความคุ้มค่าสอดคล้องกับปณิธานและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตในการวิจัยเพื่อการประเมินผลหลักสูตรสอดคล้องกับปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจภารกิจ วัตถุประสงค์หลัก และเป้าประสงค์หลักที่เน้นผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีความรู้ ตลอดจนสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8-10 ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2554 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 10, 2549) ดังนั้น จึงทำการวิเคราะห์หลักสูตรการประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตร และการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร

โดยมีกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มผู้ใช้งานหรือผู้บังคับบัญชา (2) กลุ่มผู้สอน (3) กลุ่มนักศึกษาที่กำลังศึกษา และ (4) กลุ่มมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต

2. วิธีการศึกษา

รูปแบบของการวิจัยเป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการศึกษาลักษณะจากกลุ่มประชากรเป้าหมายในพื้นที่ที่ทำการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และสถานที่ทำการวิจัย

ประชากรกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม คือ (1) ผู้ใช้งาน/ผู้บังคับบัญชามหาวิทยาลัย

จัดการมหาวิทยาลัย (2) ผู้สอน เป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ และอาจารย์พิเศษ (3) ผู้ที่กำลังศึกษาหลักสูตรการจัดการมหาวิทยาลัย รุ่นที่ 1, 2, 3 และ 4 และ (4) มหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาแล้ว โดยผู้ใช้งาน/ผู้บังคับบัญชามหาวิทยาลัยจะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ของผู้จบการศึกษาทั้งหมด ส่วน 3 กลุ่มหลัง คือ ผู้สอน ผู้ที่กำลังศึกษา และมหาวิทยาลัยจะทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมด รายละเอียดตามตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	รายการ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	หมายเหตุ
1	ผู้ใช้งาน/ ผู้บังคับบัญชา มหาวิทยาลัย	39	27	กลุ่มตัวอย่าง จำนวนร้อยละ 76.92 ของ ผู้จบการศึกษา
2	ผู้สอน	13	11	อาจารย์ประจำ สาขาวิชา และอาจารย์พิเศษ จำนวนร้อยละ 84.62
3	ผู้ที่กำลังศึกษา	47	45	นักศึกษา รุ่น 1, 2, 3 และ 4 จำนวนร้อยละ 95.74
4	มหาวิทยาลัย	37	33	นักศึกษา รุ่น 1, 2 และ 3 จำนวนร้อยละ 89.19

ที่มา: ฝ่ายประมวลผลและข้อมูลบัณฑิต ศูนย์บริการการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลหลักสูตรการจัดการมหัพัตติ ประกอบด้วย

2.2.1 แบบวิเคราะห์หลักสูตร

แบบวิเคราะห์หลักสูตรเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ในประเด็นที่ครอบคลุมปรัชญา วัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของรายวิชาและหลักสูตร ในด้านความสัมพันธ์ ความเหมาะสม ความครอบคลุม ความก้าวหน้าทันสมัย ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตร

2.2.2 แบบสอบถาม

แบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิดและปลายปิดตามกลุ่มประชากรเป้าหมายดังต่อไปนี้

1) แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านวัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนในด้านการรับบริการจากห้องสมุด และในด้านการรับบริการด้านสถานที่ ห้องเรียน ห้องพัก และสื่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตร และการประเมินคุณภาพของมหัพัตติ

2) แบบสอบถามผู้ใช้งาน/ผู้บังคับบัญชามหัพัตติ ครอบคลุมประเด็นสถานภาพของผู้ตอบ และการประเมินผลคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ได้แก่ ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะคิดในการทำงาน และความเป็นผู้นำ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำวิจัยเพื่อประเมินผลหลักสูตรการจัดการมหัพัตติ ได้ทำการเก็บรวบรวม ข้อมูลเชิง

ปริมาณและเชิงคุณภาพจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) และข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.1 ข้อมูลทุติยภูมิเป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในรูปแบบของเอกสาร วารสาร บทความ สิ่งพิมพ์ อิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารงานวิจัย ตลอดจนข้อมูลหลักสูตรการจัดการมหัพัตติที่อยู่ในระหว่างการประเมินผล เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการวิเคราะห์หลักสูตร

2.3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลจากการสำรวจ ด้วยแบบสอบถาม 4 กลุ่มเป้าหมาย ครอบคลุมประชากรทั้งหมด โดยที่แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน ผู้ที่กำลังศึกษา และมหัพัตติที่สำเร็จการศึกษาจำนวน 116 ราย

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยข้อมูลเชิงปริมาณจะวิเคราะห์สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F-test สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพนั้นใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรและการสอนด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตร 2 ท่าน

3. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

3.1 ผลการศึกษา

3.1.1 วิเคราะห์หลักสูตรถึงความสอดคล้องและความแตกต่างในด้านพันธกิจและโครงสร้างหลักสูตร โดยเน้นความสอดคล้องเป้าหมายการพัฒนาวิทยาลัย แผนพัฒนาวิทยาลัย และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การวิเคราะห์หลักสูตรการจัดการมหัพัตติ ซึ่งเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 โดยเฉพาะเนื้อหาในเล่มหลักสูตรได้ทำการวิเคราะห์โดย

ผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน สรุปผลว่าหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิตเป็นหลักสูตรสมัยใหม่ที่เน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการจัดการ เมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลในหลักสูตรชี้ให้เห็นว่า หลักสูตรนี้มีความสัมพันธ์กับความต้องการของประเทศในด้านกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญการทางด้านการจัดการ นอกจากนี้โครงสร้างและคำอธิบายรายวิชาของทั้งรายวิชาแกนและรายวิชาเลือกจากทั้ง 3 กลุ่มวิชา เมื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับหลักสูตรลักษณะเดียวกันของมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศ 3 แห่งที่มีชื่อหลักสูตรเหมือนกัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม นอกจากนี้ยังวิเคราะห์เปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ อีก 3 แห่ง ได้แก่ Southern Oregon University University of Southern Queensland และ University of Auckland พบว่าหลักสูตรนี้มีเนื้อหาสาระที่ทันสมัย เน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแนวใหม่ นอกจากนี้ยังเป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น ผู้เรียนสามารถเลือกเน้นการเรียนรู้ในกลุ่มวิชาที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามความต้องการของตนเอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตรนี้และจากข้อมูลในหลักสูตรนี้กำหนดวัตถุประสงค์ได้เหมาะสมกับความต้องการกำลังคนด้านการจัดการที่สังคมไทยต้องการอย่างเร่งด่วนในสภาวะปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรดังกล่าว มีความสอดคล้องพันธกิจและโครงสร้างหลักสูตร สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาวิทยาลัย ตามแผนพัฒนาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ระยะที่ 10 และแผนปฏิบัติการ 5 ปี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (พ.ศ. 2550-2554)

3.1.2 การประเมินผลปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร

1) ผลการวิเคราะห์นักศึกษาการจัดการมหาบัณฑิตกลุ่มเป้าหมายจำนวน 45 ราย จากจำนวนรวมทั้งสิ้น 47 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 95.74 ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกเรียนแผน ก(2) จำนวน 40 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 88.90 และวิธีการคัดเลือกนักศึกษามีมาตรฐานโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 3.90 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในประเด็นนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าวข้างต้นไม่แตกต่างกัน

2) ผลการประเมินอาจารย์ผู้สอนพบว่าคุณลักษณะอาจารย์ผู้สอนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 4.15 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้ คุณลักษณะอาจารย์ผู้สอนด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/วิชาการ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 3.85 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก ด้านความเป็นครูโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 4.35 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากที่สุด และด้านอื่นๆ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 4.25 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากที่สุดเช่นกัน ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างแต่ละประเด็นพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นแตกต่างกัน 5 ประเด็น คือ ประเด็นอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีผลงานงานวิจัยในสาขาวิชาชีพของตน อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีผลงานงานวิจัยเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ และอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีผลงานงานวิจัยเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติโดยทั้ง 3 ประเด็นนี้มหาบัณฑิตมีความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าอาจารย์ผู้สอน ส่วนประเด็นอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ที่สามารถเข้าพบได้สะดวกทั้งในและนอกสถานที่นั้น มหาบัณฑิตมีความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่

และประเด็นอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศนั้นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่มีความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าอาจารย์ผู้สอน

3) ผลการประเมินหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต พบว่าหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิตด้านวัตถุประสงค์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 4.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก ด้านโครงสร้างหลักสูตร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 3.93 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก และด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 3.97 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากเช่นกัน ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างแต่ละประเด็นพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในแต่ละประเด็นดังกล่าวข้างต้นไม่แตกต่างกัน

4) ผลการประเมินปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน พบว่าปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนด้านการบริการจากห้องสมุด โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 3.76 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก และด้านการบริการด้านสถานที่ ห้องเรียน หอพัก และสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 3.95 อยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากเช่นกัน ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างแต่ละประเด็นพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการบริการด้านสถานที่ ห้องเรียน หอพัก และสื่อการเรียนการสอนในประเด็นอุปกรณ์การเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนมีความทันสมัยแตกต่างกันแต่พบว่าไม่มีความแตกต่างกันเป็นรายคู่

3.1.3 การประเมินผลการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร

1) ผลการประเมินการบริหารหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 3.94 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์

ระดับดีมาก และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างแต่ละประเด็นพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นแตกต่างกัน 4 ประเด็น คือ ประเด็นความเหมาะสมระหว่างจำนวนนักศึกษากับจำนวนอาจารย์ผู้สอน ระยะเวลาเรียน 1 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง และเรียน 3 ชั่วโมงให้นักศึกษาพัก 1 ครั้งกลางคาบเรียนโดยทั้ง 3 ประเด็นนี้ไม่มีความแตกต่างกันเป็นรายคู่ ส่วนประเด็นการประเมินผลการสอนโดยนักศึกษานั้นพบว่านักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่มีความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าอาจารย์ผู้สอน

2) ผลการประเมินการจัดการเรียนการสอน พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 4.17 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างแต่ละประเด็นพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในแต่ละประเด็นดังกล่าวข้างต้นไม่แตกต่างกัน

3.1.4 ประสิทธิภาพและคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

ผลการประเมินประสิทธิผลและคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่าประสิทธิผลและคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 4.05 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 4.08 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก ด้านทักษะภาษาอังกฤษและการสื่อสาร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 3.95 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก ด้านทักษะการวิเคราะห์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 3.98 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก ด้านทัศนคติในการทำงานโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 4.18 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก ด้านความเป็นผู้นำโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 3.86 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับ

ดีมากและด้านการยอมรับจากแหล่งงานโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ที่ 4.21 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับปณิธานและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย

3.1.5 ความสอดคล้องของการประเมินผล มหำบัณฑิตสำเร็จการศึกษาหลักสูตรการจัดการ มหำบัณฑิตกับปณิธานของมหาวิทยาลัย

หลักสูตรการจัดการมหำบัณฑิตสามารถผลิตมหำบัณฑิตได้สอดคล้องกับทั้ง 4 ทักษะสอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ผลการประเมินทักษะดังกล่าวโดยภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ซึ่งแสดงผลของความสอดคล้องได้ดังต่อไปนี้

- 1) ทักษะมนุษย์ ได้แก่ ความรู้ และสามารถทางวิชาการ จรรยาบรรณในวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับ 4.02 และ 4.01
- 2) ทักษะข่าวสาร ได้แก่ การสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับ 4.11 และ 3.48
- 3) ทักษะองค์กร ได้แก่ ความเป็นผู้นำ และทักษะการวิเคราะห์ อยู่ในระดับ 3.79 และ 3.82
- 4) ทักษะเทคโนโลยี ได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับ 4.15

3.1.6 ความคุ้มค่าของหลักสูตรการจัดการ มหำบัณฑิต

ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของหลักสูตร โดยวิเคราะห์ถึงความคุ้มค่าในแต่ละรายวิชาในหลักสูตร และความคุ้มค่าของหลักสูตร โดยการวิเคราะห์ความคุ้มค่าซึ่งพิจารณาค่าใช้จ่ายทางตรงและค่าใช้จ่ายทางอ้อม ตลอดจนค่าเสื่อมราคา พบว่าไม่เกิดความคุ้มค่า และถ้าจะเกิดความคุ้มค่าก็ต่อเมื่อเปรียบเทียบรายได้กับค่าใช้จ่ายทางตรงเท่านั้น อย่างไรก็ตามผลของการศึกษาความคุ้มค่าของ

หลักสูตรจะเกิดขึ้นได้นั้นจำเป็นต้องเปิดรับนักศึกษาเข้าเรียนในหลักสูตรดังนี้

แผน ก(2) รับเข้าศึกษาอย่างน้อย จำนวน 40 คน

แผน ข รับเข้าศึกษาอย่างน้อย จำนวน 40 คน ถึงแม้การเปิดสอนหลักสูตรการจัดการมหำบัณฑิตจะไม่เกิดความคุ้มค่า แต่มหาวิทยาลัยก็ได้เปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรดังกล่าว ทั้งนี้เพราะผลงานการวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญที่ทำให้ปณิธานและวิสัยทัศน์เกิดขึ้นได้จริง

3.2 อภิปรายผล

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการจัดการมหำบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในภาพรวมมีลักษณะเด่น คือ มีความคิดสร้างสรรค์และสามารถประยุกต์ความรู้ทางด้านวิชาการ ใฝ่รู้ทางวิชาการ สมัยใหม่ และทักษะในการวิจัย มีทัศนคติที่ดีในการทำงาน มีความรับผิดชอบสูง ตลอดจนมีระเบียบวินัยในการทำงาน สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ดีด้วยความขยัน ตั้งใจ และเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนุชวรา เหลืองอังกู (2545) ได้ทำวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษามหำบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งผลการวิจัยนั้นพบว่าผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่ามีมหำบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ และมีความรู้ความสามารถพิเศษอยู่ในระดับดีมาก บางครั้งยึดหลักการทางวิชาการมากเกินไป ส่วนการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้แก่ หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นและควรมีการบูรณาการการเรียนรู้กับวิถีชีวิตที่เน้นการปฏิบัติงานโดยหลักสูตรควรมีภาคปฏิบัติ 1-2 เดือน นอกจากนี้ควรเน้นคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ เนื่องจากปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไม่ควรยึดติดกับทฤษฎี

หรือกฎมากเกินไป และเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษารู้จักคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์งานในเชิงการจัดการ นอกจากนี้ผู้บังคับบัญชาให้ความเห็นว่าหลักสูตรควรเน้นการเรียนการสอนเรียงลำดับคือ (1) การจัดการการตลาด (2) การจัดการทรัพยากรมนุษย์ (3) การจัดการผู้ประกอบการ (4) บัญชี และ (5) อื่นๆ ได้แก่ การบริหารการจัดการขนส่ง และการบริหารจัดการธุรกิจด้านการเกษตรเพื่อการส่งออก

4. สรุป

การประเมินผลหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรถึงความสอดคล้องและความแตกต่างในด้านพันธกิจ และโครงสร้างหลักสูตรโดยเน้นความสอดคล้องเป้าหมายการพัฒนาวิทยาลัย และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรการบริหารหลักสูตร การเรียนการสอนในหลักสูตร ตลอดจนประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรรวมทั้งความคุ้มค่าสอดคล้องกับพันธกิจและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร เป้าหมาย 4 กลุ่ม ได้แก่ มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาที่กำลังศึกษา และผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือแยกตามรายกลุ่ม จำนวนรวมทั้งสิ้น 116 ตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนาในรูปค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F-test โดยผลการศึกษาแยกประเด็นที่สำคัญได้ 3 ส่วน คือ (1) การวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตร (2) ผลการวิเคราะห์หลักสูตรจากกลุ่มมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา กลุ่มอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร กลุ่มนักศึกษาที่กำลังศึกษา และ (3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้บังคับบัญชามหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน ได้สรุปความคิดเห็นจากการวิเคราะห์ พบว่ามีความครอบคลุม 5 ประเด็นหลักคือ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับพันธกิจของสถาบัน ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของประเทศ ความก้าวหน้าทันสมัยของหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรเมื่อเทียบกับหลักสูตรชั้นนำทั้งในและต่างประเทศ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาสาระของหลักสูตรและรายวิชา

2. ผลการวิเคราะห์หลักสูตรจากกลุ่มมหาบัณฑิตที่จบการศึกษา กลุ่มอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร และกลุ่มนักศึกษาที่กำลังศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาวิชาในหลักสูตร คุณลักษณะอาจารย์ผู้สอน การบริการจากห้องสมุด บริการด้านสถานที่ ห้องเรียน หอพัก และสื่อการเรียนการสอน การบริหารและการดำเนินการด้านการบริหารหลักสูตร การบริหารและการดำเนินการด้านการจัดการเรียนการสอน การประเมินคุณภาพของบัณฑิต (ก่อนการศึกษา) การประเมินคุณภาพของบัณฑิต (หลังการศึกษา) ในภาพรวมอยู่ในระดับการประเมินทุกประเด็นดังกล่าวอยู่ในระดับดีมากถึงมากที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มผู้บังคับบัญชามหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา สรุปผลการศึกษาพบว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาวิชาในหลักสูตร การประเมินผลคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

โดยสรุปแล้วประสิทธิผลของหลักสูตรจากประสิทธิภาพและคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษานั้นอยู่ในระดับดีมากและมีคุณลักษณะที่มีทักษะมนุษย์ (Human relationship skill) ทักษะข่าวสาร (Information skill) ทักษะองค์กร (Organization skill) และทักษะเทคโนโลยี (Technological skill)

ถึงแม้ว่าจะไม่เกิดความคุ้มค่าทางการเงิน แต่เป็นตัวชี้วัดสำคัญที่สนับสนุนปณิธานและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย

5. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ได้จัดงบประมาณอุดหนุนการวิจัย และขอขอบคุณคณะกรรมการวิจัยสถาบัน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนทำให้งานวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์

6. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

ชูศรี ธนาประเสริฐสุข. 2541. การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นิธินา จันทรสุต. 2547. หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการโฆษณากับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการโฆษณา คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นุชวณา เหลืองอังกูร และคณะ. 2545. การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม. 2547. หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต (กจ.ม.) สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2546). (เอกสารที่ไม่ได้พิมพ์เผยแพร่).

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. 2550. แผนปฏิบัติการ 5 ปี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (พ.ศ. 2550-2554). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. 2544. รายงานการประเมิน คณะภาษาและการสื่อสาร หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและการสื่อสาร). กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สายฝน คงเกลี้ยง. 2546. การประเมินหลักสูตรโครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สำหรับผู้จัดการยุคใหม่ คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). กรุงเทพมหานคร: สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (ฉบับร่าง).

Advertisement. 2006. **Management: IT Education and The Modern-Day MBA : Keeping the Tech Curriculum Current.** [On-line serial]. Available: <http://www.cioinsight.com/article2/0,1540,1961589,00.asp>

Shaw. 2006. **MBA Resource Guide 2006-2007.** [On-line serial]. Available: <http://www.wharton.upenn.edu/mbaresource/curriculum/opim/>